

TYT TÜRKÇE DENEME SINAVI: SÖZCÜK TÜRLERİ

Öğrenme Hedefi: TYT formatında; isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, ünlem ve fiil türlerini tanıma, görevlerini belirleme ve metin içinde analiz etme yeteneğini ölçme.

İSİMLER VE SIFATLAR

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili (kalın yazılı) sözcük, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- Yalnız insanlar hayatı daha derinden hisseder.
- Sıcak bir çay içmek hepimize iyi geldi.
- Kitaplar, zihnin en büyük dostlarıdır.
- Mavi denizlere karşı hayallere daldık.
- Derin düşünceler içinde sessizce bekledi.

Cevap: C

"Yalnız", "Sıcak", "Mavi" ve "Derin" sözcükleri ismi niteledikleri için sıfattır. "Kitaplar" ise bir varlığı karşıladığı için isimdir.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim hem niteleme hem de belirtme sıfatı almıştır?

- Küçük bir kasabada huzurla yaşıyordu.
- Sarı yapraklar yollara savrulmuştu.
- O gün herkes çok heyecanlıydı.
- Bazı öğrenciler kütüphaneye gitti.
- Şu bina bizim yeni okulumuzdur.

Cevap: A

"Kasaba" ismi "Küçük" (Niteleme) ve "bir" (Belirtme/Belgisiz) sıfatlarını bir arada almıştır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sıfat tamlaması" yoktur?

- Soğuk su içince aniden hastalandı.
- Evin kapısı ardına kadar açıldı.
- O eski günleri gerçekten çok özledim.
- Kısa bir yolculuğa çıkmaya karar verdik.
- Çalışkan öğrenciler her zaman başarılı olur.

Cevap: B

"Evin kapısı" bir isim tamlamasıdır. Diğer seçeneklerde "Soğuk su", "O eski günler", "Kısa bir yolculuk" gibi sıfat tamlamaları vardır.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim "küçültme eki" almıştır?

- Köyceğiz'e giderken yolda kaldık.
- Küçücük bir çocuk parkta oynuyor.
- Bademcik ameliyatı başarılı geçti.
- Gözlükçüden yeni bir çerçeve aldı.
- Kitapçıktaki soruları hızla çözdü.

Cevap: B

"Küçücük" sözcüğü "-cük" küçültme ekini almıştır. Diğerleri küçültme değildir (bademcik kalıcı isimdir).

ZAMİRLER VE ZARFLAR (SORU 5-8)

ZAMİRLER VE ZARFLAR

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kişi zamiri" kullanılmamıştır?

- a) Sizinle bu konuyu sonra konuşalım.
- b) O, okulun en başarılı öğrencisidir.
- c) Bunu sana daha önce de söylemiştim.
- d) Onları rafa güzelce yerleştirin.
- e) Biz bu yolu beraber yürüyeceğiz.

Cevap: D

"Onları" sözcüğü insan dışı bir varlığın (nesnelerin) yerine kullanıldığı için işaret zamiridir. Diğerleri kişi zamiridir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "belgisiz" sözcük, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- a) Herkes bu akşam maçı izleyecek.
- b) Birçoğu ödevini henüz bitirmemiş.
- c) Kimi insanlar sanattan anlamaz.
- d) Başkalarının ne dediği önemli değil.
- e) Kimse kapıyı açmaya gitmedi.

Cevap: C

"Kimi insanlar" tamlamasında "kimi" ismi belirttiği için belgisiz sıfattır. Diğer seçeneklerdeki sözcükler belgisiz zamiridir.

muratvuranlar.com

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ilgi zamiri (-ki)" kullanılmıştır?

- a) Derslerime zamanında çalışırım.
- b) Onun kalemi masanın üzerinde kalmış.
- c) Seninkini bugün okulda göremedim.
- d) Kardeşim oyuncaklarını bana verdi.
- e) Evinizin bahçesi çok genişmiş.

Cevap: C

"Seninkini" sözcüğündeki "-ki" bir ismin yerini tuttuğu için ilgi zamiridir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "durum zarfı" vardır?

- a) Akşamları sahilde yürümeyi severim.
- b) Hızlı adımlarla içeriye girdi.
- c) Soruları çok dikkatli çözmelisin.
- d) Aşağı bakınca başı döndü.
- e) Dün gece hiç uyuyamadım.

Cevap: C

Fiile sorulan "Nasıl?" sorusunun cevabı olan "dikkatli" sözcüğü durum zarfıdır.

ZARF, EDAT VE BAĞLAÇ (SORU 9-12)

EDAT VE BAĞLAÇ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "üstünlük zarfı" kullanılmıştır?

- a) Daha güzel günler bizi bekliyor.
- b) En büyük hayali dünya turuydu.
- c) Pek çok kitap okuduğunu söyledi.
- d) Çok çalışarak sınavı kazandı.
- e) Oldukça zor bir soruydu bu.

Cevap: A

"Daha" sözcüğü sıfatın derecesini artırarak üstünlük zarfı görevinde kullanılmıştır. (En ise en üstünlük zarfıdır).

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kadar" edatı karşılaştırma anlamı katmıştır?

- a) Senin kadar azimli birini görmedim.
- b) Eve gitmek üzere yola çıktı.
- c) Sabaha karşı fırtına dindi.
- d) Seninle sinemaya gelmeyeceğim.
- e) Yalnız senin için buradayım.

Cevap: A

"Senin kadar" ifadesinde azim yönünden bir karşılaştırma yapılmıştır.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yalnız" sözcüğü bağlaç görevindedir?

- a) Hem çalışıyor hem okuyor.
- b) Ne gelmeyi ne gitmeyi biliyor.
- c) Olsun veya olmasın, umurumda değil.
- d) Ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli.
- e) Seni gördüm yalnız konuşmadım.

Cevap: E

"Yalnız" sözcüğü "ama/fakat" anlamında kullanıldığı için bağlaçtır.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük "zarf" görevindedir?

- a) Eski evleri maviye boyatmışlar.
- b) Gece vakti her yer sessizliğe büründü.
- c) Yavaşça ayağa kalkıp kapıya yöneldi.
- d) Buralarda kış mevsimi çok sert geçer.
- e) Küçük kardeşine bakmak için evde kaldı.

Cevap: C

"Yavaşça" sözcüğü fiili durum yönünden etkileyen bir durum zarfıdır. B şikkındaki "Gece" sözcüğü ise isim görevindedir.

FİİLLER VE EK-FİİLLER (SORU 13-16)

FİİLLER

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilin anlam özelliği ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- a) Kardeşim mişil mişil uyuyor. (Durum)
- b) Annem sebzeleri doğradı. (İş)
- c) Sonbaharda yapraklar sarardı. (Oluş)
- d) Seni bir yerlerden tanıyorum. (İş)
- e) Yorgunluktan erkenden yattı. (İş)

Cevap: E

"Yatmak" fiili öznenin iradesiyle gerçekleşen ancak nesne alamayan bir "durum" fiilidir.

14. Aşağıdaki fiillerden hangisi "gereklilik kipi" ile çekimlenmiştir?

- a) Okumuşlar
- b) Görüyoruz
- c) Geleceksiniz
- d) Beklemeliyiz
- e) Yazsanız

Cevap: D

"-meli/-malı" eki gereklilik kipidir. Beklemeliyiz (Gereklilik 1. Çoğul şahıs).

muratvuranlar.com

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ek-fiil" kullanılmamıştır?

- a) Hava bugün oldukça soğuktu.
- b) Dün akşam seni arayan bendim.
- c) Evi temizleyen kişi ablamış.
- d) O, her sabah düzenli yürür.
- e) En sevdiğim renk mavidir.

Cevap: D

"Yürür" geniş zamanlı basit çekimli bir fiildir. Diğerlerinde isim soylu sözcükler ek-fiil olarak yüklem olmuştur.

16. Aşağıdaki birleşik zamanlı fiil eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- a) Gidiyordu (şimdiki zamanın hikayesi)
- b) Bilmeliymiş (Gereklilik kipinin rivayeti)
- c) Bakarsan (Geniş zamanın şartı)
- d) Gülmüştü (Duyulan geçmiş zamanın hikayesi)
- e) Sevecek (Gelecek zamanın rivayeti)

Cevap: E

"Sevecek" fiili basit zamanlıdır. "Sevecekmiş" olsaydı gelecek zamanın rivayeti olurdu.

FİİLİMSİLER (SORU 17-20)

FİİLİMSİLER

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük fiilimsi değildir?

- a) Okumak en büyük tutkumdur. (İsim-fiil)
- b) Koşan çocuk aniden durdu. (Sıfat-fiil)
- c) Gülünce gözlerinin içi parlıyor. (Zarf-fiil)
- d) Gelecek hafta sınavımız var. (Sıfat-fiil)
- e) Dondurma yemeyi çok sever. (İsim-fiil)

Cevap: E

"Dondurma" sözcüğü kalıplaşmış bir isimdir, fiilimsi özelliğini yitirmiştir.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sıfat-fiil" yoktur?

- a) Anlatılanları dikkatle dinledi.
- b) Tanıdık yüzler görmek beni mutlu etti.
- c) Gidilmedik yer bırakmadılar.
- d) Kırılmış kalpleri onarmak zordur.
- e) Ödevini bitirip dışarı çıktı.

Cevap: E

"Bitirip" sözcüğü "-ip" eki aldığı için zarf-fiildir.

muratvuranlar.com

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zarf-fiil" yoktur?

- a) Giderken arkasına bakmadı.
- b) Ağlayarak odayı terk etti.
- c) Ders çalışmalı epey vakit oldu.
- d) Bize sormadan hiçbir şey yapmaz.
- e) Yürüyüşe çıkmak sağlığa yararlıdır.

Cevap: E

"Yürüyüş" ve "ç çıkmak" sözcükleri isim-fiildir.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sıfat-fiil" adlaşmış sıfat-fiil göreviyle kullanılmıştır?

- a) Okuduğu kitapları arkadaşına verdi.
- b) Tanıdık bir ses duydu sokakta.
- c) Güler yüzlü insanlar her zaman sevilir.
- d) Bunu yapan çocuk buralarda yaşıyor.
- e) Seni görünce dünyalar benim oldu.

Cevap: A

"Sorulanları" sözcüğü "sorulan soruları" anlamındadır; nitelediği isim düştüğü için adlaşmış sıfat-fiildir.

SÖZCÜK TÜRLERİ KARMA (SORU 21-24)

KARMA SORULAR

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

21. "Nasıl bir dünya bırakacağız çocuklara?" cümlesindeki "nasıl" sözcüğünün türü nedir?

- a) İsim
- b) Sıfat
- c) Zamir
- d) Zarf
- e) Edat

Cevap: B

"Nasıl" sözcüğü "dünya" ismini soru yoluyla belirttiği için soru sıfatıdır.

22. "Oraya gitmek istemediğini söyledi." cümlesindeki "oraya" sözcüğünün türü nedir?

- a) İsim
- b) Sıfat
- c) Zamir
- d) Zarf
- e) Fiil

Cevap: C

"Oraya" bir yerin ismini tuttuğu için işaret zamiridir.

23. "Oldukça zor sorulardı bunlar." cümlesindeki sözcüklerin türü sırasıyla hangisidir?

- a) Sıfat - Zarf - İsim
- b) Zarf - Sıfat - İsim
- c) Sıfat - Sıfat - İsim
- d) Zarf - Zarf - İsim
- e) İsim - Sıfat - Zarf

Cevap: B

"Oldukça" (Zarf), "zor" (Sıfat), "sorulardı" (İsim).

24. "Gümüş gibi parlayan saçları vardı." cümlesindeki "gümüş gibi" ifadesinin türü nedir?

- a) İsim tamlaması
- b) Sıfat tamlaması
- c) Edat öbeği
- d) Zarf öbeği
- e) Birleşik fiil

Cevap: C

"Gibi" edatı kendinden önceki sözcükle öbeleşerek edat öbeği oluşturmuştur.

muratvuranlar.com

GENEL DEĞERLENDİRME: SÖZCÜK TÜRLERİ

GENEL TEKRAR

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki fiilimsi eşleştirmesi yanlıştır?

- a) Bize uğramadan eve gitmiş. (Zarf-fiil)
- b) Dışarıdaki gürültü kesilmedi. (İsim-fiil)
- c) Anlatmaya hiç niyetim yok. (İsim-fiil)
- d) Bakılacak birçok ev var. (Sıfat-fiil)
- e) Onu görünce çok sevindim. (Zarf-fiil)

Cevap: B

"Dışarıdaki" sözcüğü sıfat yapan "-ki" ekini almıştır, fiilimsi değildir. "Gürültü" ise isimdir.

muratvuranlar.com